

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Andrássy-párt a Bácskában.

Szó sincs róla, égszakadás, földindulás még nem fenyegeti a Vojnits-birodalmat. A pretoriánus had még készenlétben áll; csuszás-mászásban még nincs hiányosság, akár „rendíthetetlen bizalmat”, akár „hódolatteljes tiszteletet”, akár egetverő „hozsánát” kell szállítani . . .

De valami halk nesz, valami csöndes vibrálás, valami készülődés-féle mindenestre mutatkozik. A haraszt zörög; pedig: „nem zörög a haraszt, ha a szél nem fujja.” Sejtelmek, titkos elhatározások röpködnek a levegőben; s mintha a szemhatáron bizonytalan körvonalakban már fölbukkannának valami új alakulásnak halvány ködfátyolképei. Még nincs kitűzve a zászló, még nem jelentkeznek az önkéntesek; de mintha már itt-ott éber figyelemmel várnák a hívogató kürtszót.

Némelyek mintha emlékezni kezdenének arra, hogy nem is olyan régen, még az első kiadásu darabont világban, aztán a néhai koalíció korszakában is, derekas számmal voltak itt „alkotmánypárti” hatvanhetesek, akik Andrássy Gyula gróftól vallották vezérüknek; s a Tiszagárda akkoriban Vojnits báró legszűkebb környezetére leapt; úgy, hogy mikor a báró — „szerte nézett, nem lelé honját a hazában.”

Persze, erre a korszakra ma még csak azok emlékeznek jó szívvvel és titkos sóvárgással, akik szeretnék még egyszer tisztán és fölt nélkül látni a hatvanhetes politika napját, mint uralgó planétát. Akik megundorodtak attól a sok piszoktól, panamától és zsebrák harácsolástól, amely a legújabb korszak alatt szennyos patinával vonta be a hatvanhetes rendszert, akik szeretnék visszaállítani a saját vezéreik kommandója alatt az alkotmányos jogrendet s a közélet tisztaságát és becsületességét, amit hajdanában „a jog, törvény és igazság” korszakának neveztek. Egy szóval azok gondolnak sóvárgással az alkotmánypárti uralomra, akiket közönségesen „tisztességes hatvanhetesek”-nek szoktunk mondani. Ellenben az ugynevezett „leltári mamelukok,” a mindenkor kormány „gondolkozás nél-

kül” cselekvő szolgálói, majd csak akkor fognak ráemlékezni hajdani alkotmánypárti mivoltukra, amikor a hatalom gyeplőjét Andrássy Gyula gróf kezében látják. De akkor, persze, megint ők lesznek a lehangosabb ujjongók s éppen olyan rapid gyorsasággal fogják szállítani Andrássynak a „rendíthetetlen bizalmat,” mint ahogy az imént Tiszának szállították. Ugy véljük azonban, hogy a hajbókolásukat akkor, illetékes helyen, aligha méltatják figyelemre.

Egyelőre különben tőkéletesen elég, ha a tiszteletreméltó, önzetlen hatvanhetes hazafiak toborzó csapata megjelenik a színtéren. Ha olyan makula nélkül való alakjai a hatvanhetes rendszernek, mint például Széchenyi Emil gróf, Piukovits József és a hozzájuk hasonlók — akikről várják a kezdeményezést a tisztességes hatvanhetes elemek — kitűzik az Andrássy-párt zászlaját, bizony nem hiába tűzik ki; hívó szavuk nem lesz a pusztában elhangzó szó.

Ugy haljuk, hogy Andrássy zászló bontását nyomon fogja követni bácskai hivei törzskarának zászlóbontása is; ami a Vojnits-uralomra nézve a „vég kezdetét” jelenti.

Élénk érdeklődéssel, meleg rokonszenvvel várjuk tehát a bácskai Andrássy-párt szervezkedését. Közjogi tekintetben ugyan áthidalhatlan ür választ el tőlük bennünket; de más téren törekvéseink sokban találkoznak. Ok is őszintén akarják az alkotmányos jogrend helyreállítását, a közélet megtisztítását és a demokratikus fejlődés intézményes biztosítását. Ezt mind akarjuk mi is. Tehát közérdekből fegyverbarátságot, szoros szövetséget kell tartanunk velük.

Ha jönnek, legyenek üdvözölve!

Sommás elintézés.

Ugy látszik nagy örömet szereztünk, a Zombor és Vidékének azzal az önmegtágadással, hogy — szokásunk ellenére — egyszer mégis tudomást vettünk a fecsegéséről. Örömben siet is velünk vitába bocsátkozni s „négy kemény pontozatokban” szórja reánk a tajtékat.

Ha már „korpa közé keveredtünk,” még egyszer szét kell ütnünk az üvöltözők között, nehogy megegyenek bennünket. Egy füst alatt, sommásan elintézzük tehát azt a

„négy kemény pontozatot,” hogy gyorsan lerázzuk magunkról a kellemetlen munkát.

I.

„Egy kis tudatlanság” cím alatt valami névtelen fiatal óriás leckét ad nekünk abból, hogy mi fán terem a „zárszámadás?”

Óh, fiatal ur, milyen fölösleges munkát végzett magácska. Hiszen, mi már akkor bíráltunk zárszámadást, amikor még maga hátulgomboló nadrágban járt. S amit mi kívántunk a gazdasági és pénzügyi bizottságtól, az nem „a legrészletesebb vizsgálat”, nem „az egyes kiadási vagy bevételi tételek vizsgálata”, hanem az egész gazdálkodás komplexumának beható bírálata, az egész sáfárkodás egyetemes karakterizálása, vagy — amint a nekünk szánt prelektó tudálékosan mondja — „a megtörtént kezelés”-nek és „az eltérések indokolásá”-nak szorgos és alapos áttekintése; hogy például — egyebek között — állapítsák meg azt, hogy mitéle ürügy alatt adnak Hauke urék burkolt szubvenciót, a „nyomtatványok”-ra megszávozott összeg túllépésével, a „Zombor és Vidék”-nek?

Az ilyen és az ehhez hasonló tulkapások indokolásának megrostálása — hígyje el a tudós ifiur — a zárszámadások vizsgálásához tartozik. Kettőnk közül tehát aligha mi vagyunk az, akinek „olvasgatni, tanulgatni” kellene, hogy „tudatlanságának” tanujelét ne adja.

Valóban igaza volt a költőnek, mikor a tacsókó hányavetiségéről megírta: „Nézd a buzakalászt, büszkén emelkedik az égre, míg üres” . . . Mert csak éretlen, üresfejű és elbizakodott fiatal ember ölthet magára professzori tógát, holott mint tanítvány is — szekundát kapna.

II.

Latinovits Szaniszló tanácsnok bőszült toporzékolására kevés szót vesztegetünk.

Tárgyi tekintetben megállapítást nyert, hogy a tanácsnok ur vakmerően, kihívóan és tudatosan hazudott a közgyűlés színe előtt; s ha a bizonyítékokkal szemben még mindig konokul tagad, a tényállás minden fázisa majd kiderül a vallatásnál; mert biztosak vagyunk benne, hogy az illetékes tényezők hivatalos uton fogják teljes villágosságba helyezni a kérdést, más hasonló csiklandós dolgokkal együtt. Tehát lesz még szerencsénk találkozni — Filippinél.

Ami a személyes részt illeti, a mondani-valónk mindössze csak ennyi: Ne Pasteur után kiáltozzon a tanácsnok ur, mert az az illusztris francia tudós — fájdalom — nem talált fel semmiféle szérumot sem a részegeskedés, sem a hazudozás ellen. Latinovits urnak tehát nem a Pasteur intézetben, hanem a bomlott idegzetűek és az alkoholisták menedékhelyén, a Schvarczerben van a helye. S hogy nemsokára odajut, azt a cikkei bizonyítják, amelyeknek alapján — minden bővebb vizsgálat nélkül — föl is veszik.

III.

Müller János ur is felkötötte a fakardot ellenünk. Mindenekelőtt szerényen konstatálja, hogy ő bizony sok mindent nem tud. No, ebben tökéletesen igazat adunk neki. Igazán rengeteg ocaánja van még a legközönségesebb tudnivalóknak, amiről Müller urnak halvány sejtelme sincs.

Igy például, hiába inaskodik már évek óta a *Zombor és Vidékénél*, az ujságírás mesterségéből nem tanulta meg azt az *elemi szabályt* — amit minden ujságolvasó tud — hogy ami a lapban aláírás nélkül megjelenik és pláne, amely közlemény szövegében a *többes szám* használódik, azt mindig a szerkesztőség írja.

Hiába ismeri itt a viszonyokat, nem akarja tudni a kis ártatlan, hogy a *Bácsmegyei Függetlenség*nél a szerkesztőség egyetlen emberből, a felelős szerkesztőből áll, aki a vezércikktől kezdve az utolsó kis hírig a lapnak minden közleményét maga írja, amint ezt már — a gyöngébbek kedvéért — számtalanszor kategorikusan kijelentettük. S ha évenként egyszer-kétszer megtörténik, hogy más tollából jön valami a lapban, akkor azt a közleményt a szerző alá is írja, vagy a szerkesztő oda jegyzi a szöveg alá: „Beküldetett”; esetleg a cikk fölött jelzi: „A közönség köréből.”

Ha akarná, tudhatná azt is Müller ur — hiszen sohase csináltunk belőle titkot — hogy a *Bácsmegyei Függetlenség* körül vannak ugyan kiváló kapacitások és jelestollú férfiak, akik magvas cikkeikkel bizonyára magasabbra tudnák emelni a lap nívóját, de azok *soha egy betűt sem írnak a lapba*, egyszerűen azért, mert élethivatásuk minden idejüket és munkásságukat úgy leköti, hogy nem érnek rá a műkedvelő ujságíróskodásra, s éppen azért bízták a lap szerkesztését hivatásos ujságíróra, hogy az helyettük minden irányban elvégezze a párt publicistikai képviselőt.

S ha akarná, mondás nélkül is tudhatná Müller ur, hogy közel három év óta, mióta tudniillik a mostani szerkesztő funkcionál a *Bácsmegyei Függetlenség*-nél, csakugyan nem írt a szerkesztőn kívül senki, (ha csak a maga neve, vagy valami jelzés alatt nem) abszolúte semmit a lapban; leszámítva a szerkesztő súlyos betegségének idejét, (1912 április 8-tól július 15-ig, amikor, mint annak idején jeleztük, Lombos Alfréd evang. lelkész volt szíves a szerkesztőt helyettesíteni. Tudhatná ezt Müller ur, mert hiszen a *stílus* — amint tetszik tudni — annyira *individuális tulajdonság*, hogy *intelligens ember*, ha egymás után öt-hat cikket olvas egy szerzőtől, a többinél már feltétlenül ráismer a tollra; még ha a szerző — mint Müller ur szokta — „Más” álarc alatt settenkedik is.

O, beata simplicitas, minek tettei hát magát együgyűbbnek, mint amilyen? Minek tudakozódik a cikkünk szerzője után, mikor ép olyan jól tudja, mint mi, hogy ki az?

Arra is kíváncsi Müller ur, hogy ugyan át értették e „M. J.” alatt? Ejnye, ejnye, kis naiv, ugyan minek ez a komédiázás? Hiszen nagyon jól tudja, hogy sokkal keményebb nyaku legények vagyunk, semhogy alá vessük magunkat az ilyen *nagyképű vállalatnak*. Egyszerűen azt feleljük tehát, hogy: „*Akinek nem inge, nem veszi magóra.*” Am, ha Müller ur úgy érzi, hogy magára kell vennie, mert jog szerint mást nem illehet, akkor meg ne tegyen ugy, mint az adomabeli szájhős, aki, mikor nyakon teremtették, gladiatori pózba vágta magát és komikus komolysággal harsogta: „*Célzás akar ez lenni?*”

IV.

Most jövünk a legszemérmertlenebb imperitenciára. Azt állítja ugyanis a *Zombor és Vidéke*, hogy: *megnevezhetné azokat az ellenzéki vezérmembereket, akik a mi lapunknak állandó cikkírói és mégis a Zombor és Vidéke hasábjait keresik fel cikkeikkel, s csupán rajta — a Zombor és Vidékén — mulik olykor-olykor, hogy nem közli azokat.* Hát ez egyszerűen komisz hazugság. Mert nem-hogy „*ellenzéki vezérférfiu,*” hanem a mi pártunknak még a *szimpatizálója* se írta cikket a *Zombor és Vidékének*. Nekünk pedig — sajnos — mint főntebb elmondottuk, sem állandó cikkíróink, sem külső, sem belső munkatársaink nincsenek. S ha valaki — ami ugyan feltétlenül kizárt dolog — mégis ilyennek adná ki magát, az egyszerűen *hazug, szélhámos fráter*, akit szívesen látunk a Zombor és Vidékénél, mert egészen odaváló.

HIREK.

Uj közigazgatási gyakoronokok. A vármegye főispánja Vukov Bélát és Kokas Józsefet közigazgatási gyakoronokká kinevezte, s az előbbit az alispáni hivatalhoz, az utóbbit a vármegyei árvaszékhez osztotta be szolgálat-tételre.

A Magyar Védő Egyesület választmánya július 18-án délután 6 órakor az Ipartestület helyiségében ülést tart, Vértesi Károly elnök vezetése alatt. Tárgy: Steiner Lajos ügyvezető igazgató indítványa, mely szerint mozgalom indítandó egy „Országos szövetkezeti magyar áruház” létesítése érdekében.

Panasz az utcasöpítés ellen. Jól tudjuk ugyan, hogy borsót hányunk a falra, mert Hauke urék nem szoktak ráhederíteni a jogos panaszokra, mégis közöljük, hogy panaszos főlshózlást kaptunk az utcasöpítés módja ellen. A főlshózló kifogásolja, amit már mi is számtalanszor kifogásoltunk, hogy a tisztelt kupak-tanács semmit sem ad a köztisztaságra, elhanyagolja az utcák és terek söpítését. Amikor pedig itt ott mégis söpít, abban igazán nincs köszönet. Mert ez a söpítés nem tisztogatás, csak a szemétnék olyatén főlkavarása, hogy a szeme szája tele legyen porral a publikumnak. Különösen piaci napokon, a Szent-háromság téren, csinálnak olyan porfelhőket, hogy még a mammuth tüdeje is katharust kapna tőlük. Egy kis öntözéssel lehetne enyhíteni a bajon. Csak egy-két locsoló kocsi és néhány kézi veder, no meg egy kevés fáradság kellene hozzá, mindjárt kevesebb lenne a por és több lenne az elszállítható szemét; mert így, amint most csinálják, csak főlshózl az ürbe a por, de aztán visszarakodik szépen a földre és a — közönségre. Nem ártana, ha Hauke ur söpörgetés idején ott korzózna a piactéren és az utcákon, akkor talán majd torkig lakna a porral és változtatna ezen a tühretetlen állapotban.

Halálos baleset a vasuton. Mészáros Antal, 46 éves, zombori vonatfékező, a Zomborból kedden hajnalban Ujvidék felé elindított 7162. számú tehervonattal utazott. Hódságon, tolatás közben, a kocsi ütközője közé került, miközben mellkasa összezúzódott. Rövid haláltusa után a szerencsétlen áldozat kiszenvedett. Halálát özvegye és 4 gyermeke siratja, akik iránt általános a részvét. A holttestet, az elhunytak még életében nyilvánított óhajta szerint, Félegyházára szállítják és ott helyezik örök nyugalomra.

Holyreigazítás. Lapunk legutóbbi számának „*Billiárd golyó a főpincér fején*” című hírébe, sajnálatos félreértésből, két hiba csuszott be, amelyet kötelességszerűleg sietünk helyreigazítani. Ugyanis a szóbanforgó eset nem az „*Elite*” kávéházban, hanem a volt „*Korzó*”, most „*Riviéra*” kávéházban történt; továbbá nem a hírből megnevezett zenész ütötte fejbe a főpincért, hanem éppen ellenkezőleg, a főpincér vágta a billiárd golyót a zenész fejéhez. Öszintén sajnáljuk a téve-

dést, annál is inkább, mivel az „*Elite*” kávéházat sokkal intelligensebb publikum látogatja, s a kávéház vezetősége sokkal gondosabban fentartja a rendet, semhogy ott botrányos incidensek előfordulhatnának.

Nyári multság. A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetsége zombori egyesületének a Sikara erdőben tartott nyári multsága kitűnően sikerült. A szép nyári délutánt a nagyszámu közönség a kellemes erdőben a legjobb hangulatban töltötte el. Este szépen sikerült tűzijáték volt, melyet Hufnagel Dezső rendezett sok hozzáértéssel. A szépségversenyben 965 szavazattal Spitzer Rózsi urleány lett a győztes. Az egylet egy szép csokorral kedveskedett neki. A multságot tánc zárta be, mely éjjelig eltartott. Az egyesület vezetősége ezuton mond hálás köszönetet a főnöki karnak a tombolatárgyak ajándékozásáért; Gánsler Margit és Jozefin, Boshám Janka urleányoknak a tárgyak összezedéséért, továbbá az elárusítást magukra vállalt hölgyeknek és végül az itt következő feülfizetőknek: Társaság 4 korona, Jurisits Antal, Konyovits Testvérek, Schlieszer Sándor, Másits Döme 2—2 korona, Kullits Ádám, Fehér László, Holczer Márton, Gellér N., Makarits István, Harmuth József, Ugyr Károly, N. N. 1—1 korona, Lischcevic György, Illés Mihály, Székely József, Jáger Ferenc, Panits Kósza 50—50 fillér, N. N., N. N. 40 fillér, N. N., N. N., N. N., N. N., 30—30 fillér, N. N., N. N. 10—10 fillér.

Egy kocsi szerencsétlensége. Lapunk zártakor vettük a hírt, hogy szerdán délelött nagy ijedelmet és szerencsétlenséget okozott az Orgona utcában két megvadult ló, melyek egy tejszállító kocsi elé voltak fogva. A fogatot egy fiatal suhanc hajtotta. A lovak elszakították a hámfát, eltörték a rudat és a gyepiót erősen tartó kocsist lerántották a földre. A szegény fiu irtózatosságon összezúzta magát és a lovak is összerugdosták. Esméletlen állapotban, rendkívül súlyos sérülésekkel szállították a kórházba.

Football mérkőzés. Vasárnap a Zombori Sport Egylet a szabadkai Bácska Sport Egylet II. csapatával barátságos mérkőzést tart. A verseny kezdete délután 5 órakor. Belépődij: Ülőhely (számozott) 80 fillér, állóhely 40 fillér, soport, ík és katona jegy 30 fillér. Támogassuk a sport egyletet, mely egyesület sem költséget, sem fáradságot nem kímél, csakhogy városunk polgársága vasárnap délután elszórakozhassék. Ugy látszik, hogy a football sportnak rövid időn belül, óriási közönsége lesz városunkban is, mert például a vasárnapi mérkőzést is 800—1000 ember nézte végig. És ami különösen örömet okozott az, hogy iparos és kereskedő világunk nagy számmal volt képviselve.

A Zombori Munkás Testedző egyik tagjának győzelme Budapesten. Mint lapunkat értesítik, a Budapesti Munkás Testedző július 13-án tartott monstre versenyén *Hellenberger* Nándor, a Zombori Munkás Testedző tagja, fényes sikert ért el: az 5000 méteres sikkfutásban, 50 versenyző között, az I-ső díjat nyerte, 19 perc és 6 másodperc alatt futván be a pályát. A szép eredmény a Zombori Munkás Testedző tagjai között és a közönség soraiban méltán nagy tetszést keltett.

Védekezés a fekete himlő ellen. Hivatalos hirdetemény szerint Fiumében és környékén a fekete himlő fellépett. A főkapitány figyelmezteti a közönséget, hogy a saját biztonsága érdekében helyesen teszi mindenki, ha magát a városi kórházban himlő ellen beoltatja.

Talált pénz. A városháza folyosóján 40 korona pénzt találtak. Aki elvesztette, jelentkezék a főkapitányságnál.

Pályázat rendőri állásra. A városnál üresedésben lévő egy lovasrendőri és esetleg még megüresedő lovas és gyalogrendőri állásokra pályázatot hirdet a főkapitány. A kérvények, Hauke Imre polgármesterhez címezve, a főkapitánynál személyesen nyújtandók be, a folyó évi augusztus hó 10-ik napjáig.

Orvosválasztás Bácsgyulafalván. Dr. Stricker Péter pacseri orvost Bácsgyulafalván egyhangulag községi orvossá választották meg.

Vasuti szerencsétlenség — baleset nélkül. A napokban Bácsalmáson a vonat egyik III-ad osztályú kocsija kisiklott és felborult. A kocsiban Rehák Ilona és Fenyvesi Péterné katymári lakosok ültek, az utóbbi kis csecsemőjével együtt. Az utasoknak — csodálatosképpen — az ijedségen kívül semmi más bajuk nem történt.

A közönség köréből.

„Álljunk meg egy szóra!“

Kiss Gyula de Sáros, Ó- és Újverbász nemes és nagyhatalmu jegyzője a B. F. 52. számában közölt nyilatkozatban, melyet mint a t. Szerkesztőség is üzenetében helyesen mondja: szó nélkül nem hagyhatok, beképzelt nagyságának magas piedesztáljáról nagy kegyesen leereszkedni méltóztatik egy szegény, nagyságának behódolni sehogyan sem akaró falusi pap lekicsinyelt személyéhez, az én csekélységemhez, hogy mint eddig mindig, most is újra beigazolja, hogy az igazság hiányában a tárgyilagosság terén mozogni nem tudván, sértett hiúságában a személyeskedés rut mezéjére csap át, ahol mások leszólásával, becsmérlésével az igazság napjának tiszta fényét eltakarja, mely bagoly szemeknek igen nagy fájdalmat okoz. Minden el nem kaptott, józan eszű ember fel tudja fogni még ököllel is, hogy az aljas személyeskedés rendszeren a gorombáskodás és gonosz rágalmozás bűzös mocsarába süllyed, a higgadt tárgyilagosság ellenben mindig tisztán áll és győzedelmeskedik az igazság harcterén.

Hogy a nemes jegyző urnak magas személyisége, az én általam pertraktált köztevékenységi cselekedeteivel oly szoros összefüggésben van, annak nem az én csekélységem, hanem az a szerencsétlen véletlen az oka, hogy nem én, hanem Óverbász nobilis jegyzője hovevte el azt a dolgot, melyet meg nem történtté tenni még Bácskában sem sikerül senkinek, legkevésbé Óverbász nagyhatalmu jegyzőjének, kit pedig nagyképűsködő kijelentése szerint: „hosszu közpályáján még ellenségeivel szemben sem vezetett soha semmi féle *rosszindulat*!“

A t. Szerkesztőség kegyes engedelmével lássuk már most e nagyhangu jegyző nyilatkozatát a maga valóságában.

Az igazmondással ellenkezik a *jegyző ur* ama kijelentése, hogy egy *Magyar István* nevű újverbászi rom. hath. lelkész már több ízben s ujabban foglalkozik az ő nagyságával és különböző támadásokkal belemarkol személyébe. Én legjobb tudásom szerint csakis R. J-né árváinak ügyét pertraktálta „Klió“ név alatt azért, hogy a személyeskedést elkerüljem, itt az újságolvasó t. közönséget pártatlanul hozandó ítéletében a tárgyilagosság mezején hagyva, az igazság mérlegének serpenyőjét, az az anti- v. sympáthia sulyának beledobásával, előre el ne billentsem. Hogy belemarkoltam a darázs-fészekbe és tollam hegyére Óverbász humánus jegyzőjének magas személye tapadt, aki erre nagy méltóságán alul is kénytelen csekélységemmel polemizálni, itt rutul személyeskedni, az ismét csak azt bizonyítja, hogy a dologhoz tárgyilagosan hozzá nem szólhatván, a neki sajátos rut mezőre lép.

Hogy Verbászon és ahol ismernek mindkettőnk, mindenki tisztában van mindkettőnk köztevékenységi szereplésével, az reám nézve valóban nagy szerencse, mert éppen ezen ismeretség adja meg nekem a legszebb elégtételt a nobilis jegyző ur rut személyeskedésével szemben. Mindenki tudja, hogy politikával állásomnál fogva, nehogy az ellentábornak alkalmat nyujtsak, mint a multban az áldatlan vallási heccelődések behurcolására, nem igen foglalkozom, a község ügyeibe beleavatkozni nincsen módomban ép mert kath. pap vagyok, ki mint ilyen szerény tehetségemhez képest válláskülönbség nélkül mindenkin segíték, akin csak segíthetek, *senkit* meg nem károsítok, legkevésbé pedig itélkezem a köztevékenység hazafias, becsületes és önzetlen napszamosai fölött és így a közviszonyok nagy kárára sem lehetek és eddig tényleg soha nem is voltam. Igaz, az én tevékenységem csak a főgimn. gazd. bizottság és hitközségem ügyeire, itt szegény hiveimre terjed ki, akiknek szerény

helyzetemben sem patyika jogot nem szerezhetek, sem községi jegyzőséget vagy állami tanítótságot nem biztosíthatok, sem italmérsi vagy trafik engedélyt nem adathatok, sem azok jólelkű megvonását nem eszközölhetem, sem mint teljhatalmu országgyűlési képviselőnk legméltatlanabb intimusa polgártársaim megtévesztésére nagyhangu üres ígéreket nem tehetek, sem az igazság és józan ésszel ellenkező felsőbb határozatokat ki nem erőszakolhatok, de amit eddig tettem és most teszek, az a józan ész, igazság, szeretet, méltányosság, béke, de különösen a *keresztényi türelem* és higgadt megfontolás kriteriumán alul sohasem maradt.

Hogy pedig az egyenlenség, harag, gyűlölet, bosszu és különösen a felekezeti túlzelmellenség apaságának piszkos köntöse kikre illik igazán és legjobban, annak letagadhatlan fényes bizonyítékai egy bizonyos, a jegyző urral egy gyékényen áruoló titkos szövetséget részről már 22 év óta szomoruan tapasztalt velem való szeretetteljes, *őszinte*, önzetlen és altruistikus érintkezés, a régi hírneves tanári kar szétugrasztása, a főgimnáziumi új szabályrendelet jog, igazság és törvényellenes keresztülhajtása, a főgimnáziumi államsegély hovaforrásának szemfényvesztő beállítása, a hitoktatók fizetésének igazságos rendezése, a főgimn. tanárválasztások, az intézet égető államosítása, a gazd. bizottsági tagválasztás és legujabban a tanároknak bizottságilag megítélt, de a tanárok legjobb és legőszintébb jóakarója által megfelebbezett jogos és méltányos családi pótléka.

Avagy kik gyakorolják a közbéke jegyében ezen a nobilis jegyző ur által oly szép csokorba foglalt rut bűnököt és épületes erényeket, én e vagy mások? Nem tudná-e megmondani a birkatürelmü humánus jegyző ur: ki hurcolta csekélységemet a főgimn. gazd. bizottságban gyakorolt jogos és köteles kritika miatt a kir. bíróság elé, ki eresztette e szegyenletes ügyet a világ elé személyeskedésre ferdített jóakarattal egy személyeskedésre alapított lap hasábjain, kit mentett fel a kir. bíróság a felekezeti túrelmetlenségtől eredő, a békés jegyző ur és magyáruul nem értő községi birájának esküje dacára a vád alól, illetve kik futottak meg nagy hősiessé a felebbezés folyamán feljelentésükkel és kik rázzák a rongyot még most is, mint korrekt, sértetlen jellemű „tisztázott“ lovagok? Avagy talál-e jegyző ur a köztevékenység bácskai napszamosai között még egy oly kiváló jogérzékkel bíró hűséges társat, aki intelligens birájával valamely szomszéd község belső autonóm ügyeibe a felsőbb fórumoknál illetéktelen beavatkozást volna hajlandó kieroszakolni magának, csakhogy ugyanazon község autonóm belügyeibe a saját felekezeti-né még külön és egy már 20 év előtt csendesen kimult, tehát nem is létező társaság még létező egyes tagjainak jogokat biztosítson?

Hogy mennyire igaz a nobilis jegyző ur Nyilatkozata, mutatja kétkedő zavart lelkiismerete, melynek sötét rémlátásaiban rám fogja: „hogy már vagy husz éve támad ez a pap lapokban, feljelent, vádol eredménytelenül stb.“ Én a nagyhatalmu jegyző ur magas személyével, a mostani árvaügyet kivéve — melyet szintén nem én, hanem a szabadkai m. kir. áll. gyermekmenhely igazgató főorvosa felebbezett meg — csak egyszer batorkodtam foglalkozni nyilvánosan: az 1896. évi országgy. képviselőválasztáskor, amikor is Óverbászi párt-hiveink ama panaszára, hogy Kiss Gyula de Sáros jegyzőjük a katolikus egyházvagyon elrablásával korteskedik, jogérzékét illusztráló nekik mentem a méltán meg és kiérdemelt modorban magas személyének, mire 3—4 évig érezte velem haragját, de ezután sem én mentem el hozzá, hanem ő jött el énhozzám „békülni.“ Ekkor szedtem le a felekezetieskedő türelmes jegyző urról a szenteltvizet nyilvánosan, mert rendszeren evvel mosakodva hirdeti a *keresztényi türelmet* és gyakorolja a *keresztényi szeretetet*; ekkor bevallom: személyében sulyosan megsértettem, de késznek is nyilatkoztam a kir. bíróság előtt az igazságért felelni, amit a hozzám küldött megbízottjainak, *őt* előttük újból aposztrofálva, akkor is kijelentettem. A szeretetteljes jegyző ur akkor nem mert bántani, hogy miért, ő tudhatja legjobban. Az említett békülés után ismét voltam az „édes“! evvel édesget mindenkit, míg 20 évi ittmükö-

désem után az általa mindenkor csak demagógoknak hirdetett, független érzelmű és józan gondolkodásu újverbászi polgártársaim bizalmából először és nagynehezen az újverbászi áll. s. közs. főgimnázium gazd. bizottságának tagja nem lettem. E bizottságban rendszeren a mások apaságának örvendő épületes erények elősorolt falanxával rontott nekem a békés jegyző ur, de minden eredmény nélkül, mert önzetlen működésem és megalkuvást nem ismerő egyeneslelkűségem tudatában a vizes lepedőt, amint illik, mindenkor őreá borítottam. Hogy tehát a titkos rugóval ellenem irányított harcot fogatosabban megvívhasssa, aki egy másik bizottsági tagtársamtól az igazság bátor kimondásáért ép a nem demagóg jegyző ur utján lovagias elégtételt követelt és csak mikor az illető ugyanazon bátorsággal a lovagias elégtételadásra késznek nyilatkozott, futottak gyávan a kir. bírósághoz; csekélységemet is, csakhogy tanu ne lehessen, odahurcolva vádlottként. De mint már említém, a felmentés utáni felebbezés respirumát okosan felhasználva visszavonultak „tisztázott“ hadállásaikba és nekünk hajunk szála sem görbült meg, nekik pedig a hajbőrük csak érzéketlenebbé lett. Két év óta érezteti velem újra nagyerejű haragját a lovagias jegyző ur, aki köztevékenységi szereplésével még Ökérén is mint nem odavaló, mikor néhány ottani intelligens ember a darázs-fészekbe nyulni merészelt, a belemarkolók tolla hegyére tapadt, amiért aztán a „*mundus vult decipi*“ elvből kiindulva csak akkor próbált bírói uton elégtételt keresni, mikor jól tudta, hogy arról már régen lekészt.

Hogy jegyző ur köztevékenységi ténykedései az illetékes fórumok előtt nyernék és nyertek elintéztést, ezt magam is vallottam a R. I.-né árváinak ügyében közölt altruistikus cikkeimben, mert ép ezen szomorú ügy bölcs elintézése is igazolja állításomat, hogy mily különféle dolgok intéztetnek el a kortesszolgálatok mérlegelésével tiszta módon bácskai közállapotaink nagyobb dicsőségére.

És az általam betartott tárgyilagosságot kétségbe vonni, mikor számszerinti hivatalos aktákkal szolgáltam és nagyképűsködve azt kérdezni: „méltó-e az ilyen pap magasztos állására?“ az igazán rávall Kiss Gyula de Sáros újverbászi jegyzőre, ki az efajta nagyképűsködő itélkezéseire már megkapta a méltó feleletet a B. F. mult évi 9. számában, ahol az ő saját ábrázatját leghivebben és legjobban megláthatta az én csekélységem leírásában. Reám nézve az egész ügyben az legvilágosabb, hogy akik engem ismernék, olyannak ismernek, amilyen tényleg vagyok, de Kiss Gyula de Sáros újverbászi jegyzőt a maga valóságában ki — és megismerni a művészetek művészetek, a tudományok tudománya, melyben még azok is alaposan csalódnak, akik őt legjobban ismerni gondolják. Sohasé akarjunk *eggyel* többnek és másoknak látszani, mint akik tényleg és a valóságban vagyunk.

Újverbász, 1913. évi július hó 12. én.

Magyar István,
r. k. íróköt.

HIRDETÉSEK.

Kiadó üzlethelyiség.

Fehérgalamb és Csihás

Benő-utca sarkán egy

üzlethelyiség

a hozzátartozó lakás-

:: sal, vagy anélkül ::

azonnal kiadó

Bővebb értesítés a **Zombori Takarékpénztárban** nyerhető. 124—3—3

Kristálytisza MŰJEGET

bármilyen mennyiségben
házhoz szállítja
az „Ünló” jéggyár.

Telefon: 112.

88—*—15

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban Kossuth Lajos-utca 7. szám alatt, az Elite kávéház mellett modernül és fényesen berendezett **borbély és fodrász üzletet nyitottam,** hol is minden szakmában vágó munkát vendégeim teljes megelégedésére fogom végezni. A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok tisztelettel
JÄGER FERENC, üzlettulajdonos.

118-10-4

892/1913. végreh. szám.

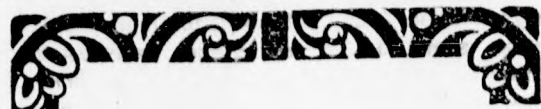
Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1912. évi Sp. III. 198. számú végzése következtében Dr. Turányi Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Zombori Kereskedelmi és Iparbank javára 537 korona 66 fillér s jár. erejéig 1912. évi augusztus hó 22. én fogantatott kielégítési végrehajtás útján legfoglalt és 2000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1912. évi V. 1092. számú végzése folytán 537 korona 66 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi február hó 27. napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 199 korona 12 fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös-köruton leendő eszközzésére 1913. évi július hó 19. napjának d. e. fél 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1913. évi június hó 27.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

ELADÓ HÁZTELKEK.

Ujzombor átellenében, a Thökölyi-uton, az ugynevezett VILLA TELEP tőszomszédságában :: **55 HÁZTELEK**

KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT ELADÓ.

Bővebb felvilágosítással
szolgál a tulajdonos

Benya Antal,

ZOMBOR, Kalap-utca 31.

52-35-29

MODERN NYELVISKOLA.

METHODE BERLITZ.

ANGOL, FRANCIA, NÉMET ÉS OLASZ LECKE.

Kis kurzusok, egyes leckék és társalgás. Nyelvtan, irodalom kereskedelmi levelezés és fordítás.

Mérsékelt árak szept. 15-ig.

Naponta ingyen próba óra.

Az angol tanítás június

hó 15-én megkezdődött ::

Beiratkozások naponta délelőtt 9—10-ig, délután 6—7-ig lehet Széchenyi István-körút 23. szám alatt.

104—*—7

Mari Lajos,
igazgató.

Ház eladás.

Szilágyi községben a főtéren erős alapon épített, a templom-oldalával szemben levő 265. sz.

négyablakos ház

beltelekkel, melyben egy üzlet-kirakatajtó, 3 szoba és 2 előszoba, száraz bejárata finom):(nagy pince van,):(

örök áron eladó

Bővebb felvilágosítást **Szilágyin** a tulajdonosnál.

123—3—3

581/1913. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a topolyai kir. járásbíró 1913. évi Ö. 53/9. számú végzésével a néhai Wollheimer Mór volt Topolyai lakos hagyatéka ügyében a hagyatéki ingókra az árverést elrendelte, amelyek az alábbi feltételek mellett az 1913. évi július hó 25-ik napjának délelőtti 8 órákor néhai Wollheimer Mór üzletében Topolyán nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverési feltételek a néhai Wollheimer Mór hagyatékához tartozó borkereskedés önkéntes árveréseni eladásához tartozó ingóságokról:

Az üzletben lévő összes áruk és pedig cipéskellékek, papucskellékek, különféle borsonyok 6000 korona, zergék, szegőbőrök, sima- és barkás kipszek, tehénbőrök, hasítottak, szatytyánok 5000 korona, boxbőrök, sevreaux, lakbőrök 3500 korona, cruponok egyszer ültetett talpak, mosó nyakak, bendsek, bivaly cruponok, mosó avések 3500 korona becsértékben egy tömegben árvereztetnek el.

Az üzleti és raktári állványok pedig két tételben.

Vevő köteles a vételárat egy összegben azonnal készpénzben lefizetni.

Vevő a megvett tárgyakat a megvételtől számított 3 nap alatt elszállítani tartozik, azonban a megvételtől kezdve terheli a vevőt az árut érhető mindenféle veszély.

Ezen árverés a végrehajtási árverés joghatályával azonos.

Topolyán, 1913. július hó 9. napján.

Elischer Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Új cukrászüzlet Zomborban.

Van szerencsém Zombor város és környéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, a Konyovits-palotában levő Zwing Károly (Tantner)-féle cukrászdát**

átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelőleg berendeztem. A fővárosban szerzett gyakorlatom és tapasztalatom folytán azon helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség kívánalmainak mindenképpen teljes megelégedésre megfelelni képes leszek s hogy úgy helyben mint vidékre a megrendeléseket gyorsan és pontosan szállítom. A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve vagyok

HOFFMANN JÓZSEF,
cukrász Zombor, a nagy szerbtemplommal szemben.
Telefon: 196. 118—8—4